

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 58 0 Ps 128107 18 Rev
Sarajevo, 16.1.2020. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Amre Hadžimustafić, kao predsjednice vijeća, Fatime Mrdović i Snježane Malešević, kao članica vijeća, u pravnoj stvari tužitelja ThyssenKrupp Plastics Austria GmbH, Lamenzenstrasse 17, Wien, Austria, koga zastupa punomoćnik Mešić Nusret, advokat iz Sarajeva, protiv tuženog „Domaglas“ d.o.o. M., ulica ... M., koga zastupa punomoćnik Kebo Miro, advokat iz Mostara, radi isplate duga, v.s. 154.219,77 KM (78.851,32 EUR), odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 128107 16 Pž od 27.3.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 16.1.2020. godine, donio je

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, drugostepena presuda ukida i predmet vraća drugostepenom na ponovno suđenje, za dio tužbenog zahtjeva u iznosu od 81.975,85 KM.

O b r a z l o ž e n j e

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 128107 13 Ps od 30.10.2015. godine tuženom je naloženo da tužitelju isplati dug u iznosu od 81.975,85 KM (41.913,59 EUR), sa zakonskom zateznom kamatom, i to: na iznose od 22.183,66 KM (11.342,33 EUR), 38.572,19 KM (19.721,65 EUR) i 21.220,00 KM (10.849,61 EUR) počev od dana podnošenja tužbe 22.4.2013. godine do isplate, u roku od 30 dana. Preostali dio tužbenog zahtjeva do 154.219,77 KM (78.851,32 EUR) je odbijen kao neosnovan. Odlučeno je da svaka stranka podmiri svoje troškove postupka.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Mostaru, broj 58 0 Ps 128107 16 Pž od 27.3.2018. godine žalba tuženog je uvažena i pobijana presuda preinačena tako što je tužbeni zahtjev u cijelosti odbijen. Tužitelj je obavezan naknaditi tuženom troškove parničnog postupka u iznosu od 6.534,36 KM, u roku od 30 dana.

Blagovremeno izjavljenom revizijom drugostepenu presudu pobija tužitelj zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešne primjene materijalnog prava i prekoračenja tužbenog zahtjeva u postupku pred drugostepenim sudom. Predlaže da ovaj sud usvoji reviziju i preinači pobijanu presudu tako da žalbu tuženog protiv prvostepene presude odbije, i tuženog obaveže da tužitelju naknadi troškove revizijskog postupka.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Nakon što je ovaj sud ispitao pobijanu presudu u smislu odredbe člana 241. Zakona o parničnom postupku¹ (u daljem tekstu: ZPP), koji se u ovom predmetu primjenjuje na osnovu člana 106. stav 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku², odlučio je kao u izreci, iz sljedećih razloga:

Revizija je osnovana.

Predmet spora u revizijskoj fazi postupka je zahtjev tužitelja, poslovnog subjekta sa sjedištem u Austriji, da mu tuženi, čije je sjedište u Bosni i Hercegovini, isplati ukupni iznos od 81.975,85 KM, kao protuvrijednost iznosa od 41.913,59 EUR, na osnovu tri ispostavljena računa za robu isporučenu u 2010. godini, koji su dospjeli na naplatu a nisu plaćeni, sa zakonskom zateznom kamatom i troškovima parničnog postupka.

Postojanje navedenog duga je u ovom postupku sporno, zbog tvrdnje tuženog da je sve obaveze prema tužitelju nastale u toku njihovog cjelokupnog poslovnog odnosa, koji je trajao od 2004. godine, u cijelosti izmirio.

Iz činjeničnog stanja koje su utvrdili nižestepeni sudovi proizlazi: da je tužitelj tuženom isporučivao robu, da je tuženi, kao kupac robe, vršio određene uplate u korist tužitelja, da tuženi na svim uplatnicama nije navodio koje obaveze izmiruje, da iznosi uplata ne odgovaraju iznosima spornih računa, te da je tužitelj uplate u kojima tuženi nije naznačio šta plaća rasknjižavao tako što je zatvarao svoja potraživanja redom kojim su ista dospjela za ispunjenje. Vještačenjem cjelokupnog poslovnog odnosa parničnih stranaka je utvrđeno da tuženi u svojoj knjigovodstvenoj evidenciji nema evidentirane obaveze koje je tužitelj zatvarao spornim uplatama, ali isto nije dovršeno, iz razloga što je prvostepeni sud svojom odlukom odbio prijedlog za dopunu vještačenja visine duga pregledom dokumentacije o uvozu robe, kao nepotrebno i neekonomično.

Nižestepeni sudovi su na ovako utvrđeno činjenično stanje primijenili odredbe Zakona o obligacionim odnosima Federacije BiH (dalje: ZOO)³, i zaključili da je između parničnih stranaka, zaključenjem ugovora o prodaji nastao obligacionopravni odnos, iz kojeg je za tužitelja nastala obaveza da tuženom isporuči robu, a za tuženog, da mu isplati ugovorenu cijenu.

Nižestepeni sudovi su sporno pitanje izmirenja predmetnog duga rješavali primjenom odredbe člana 312. ZOO, kojima su regulisana pravila o ispunjenju obaveza uračunavanjem ispunjenja, međutim, teret dokazivanja odlučnih činjenica su različito rasporedili, zbog čega su donijeli i različite odluke. Po ocjeni prvostepenog suda, tuženi je bio dužan dokazati svoju tvrdnju da je izmirio predmetne obaveze, pa kako tu činjenicu sud nakon izvršene ocjene dokaza nije mogao sa sigurnošću utvrditi, jer u svakoj od dostavljenih uplatnica nije bilo navedeno na koji se račun odnosi, prvostepeni sud je tužbeni zahtjev u tom dijelu usvojio, i tuženog obavezao na plaćanje.

---

¹ "Službene novine F BiH" br. 53/03, 73/05 i 19/06

² "Službene novine F BiH" broj 98/15

³ „Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85 i 57/89, „Službeni list RBiH“, broj: 2/92 i 13/93 i „Službene novine

Federacije BiH“, broj: 29/03 i 42/11

Nasuprot tome, za odluku drugostepenog suda je od odlučnog značaja bila pravilnost spornog uračunavanja ispunjenja koje izvršio tužitelj, pa kako taj sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi postojanje potraživanja koje je tužitelj namirio spornim uplatama, preinačio je prvostepenu presudu i odbio tužbeni zahtjev kao neosnovan.

Pazeći, prije svega, po službenoj dužnosti na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je primijetio sljedeće:

Shodno odredbi člana 211. ZPP, pogrešna primjena prava postoji kad sud nije primijenio odredbu materijalnog prava koju je trebao primijeniti ili kad takvu odredbu nije pravilno primijenio.

U ovom slučaju se radi o privrednom sporu sa elementima inostranosti, jer je nastao iz osnova ugovora o međunarodnoj prodaji robe, zaključenog između tužitelja, pravne osobe sa sjedištem u inostranstvu, kao prodavca, i tuženog, pravne osobe sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, kao kupca.

Shodno tome, sud je prilikom njegovog rješavanja dužan primijeniti pravila o određivanju mjerodavnog prava za statusne, porodične i imovinske odnosno druge materijalnopravne odnose s međunarodnim elementom, koja su propisana Zakonom o rješavanju sukoba zakona sa propisima drugih država u određenim odnosima. (dalje: ZRSZ)⁴

Zbog toga se i prilikom ocjene pravilnosti primjene materijalnog prava pred ovim sudom, prvo postavlja pitanje da li su nižestepeni sudovi pravilno utvrdili koje će se materijalno pravo primijeniti kao mjerodavno u predmetnom sporu.

Iako to u obrazloženju pobijanih odluka nije izričito navedeno, može se zaključiti da su i prvostepeni i drugostepeni sud smatrali da je mjerodavno pravo Bosne i Hercegovine, jer su ovaj spor rješavali primjenom Zakona o obligacionim odnosima FBiH. Ali, kako sudovi pitanje mjerodavnog prava, s obzirom na prirodu ovog spora nisu prethodno raspravili, niti su primjenu domaćeg prava opravdali davanjem bilo kakvih razloga, to ni revizijski sud u tom dijelu nije mogao ispitati pobijanu presudu, niti ocijeniti da li je materijalno pravo pravilno primijenjeno.

Odredbom člana 19. ZRSZ propisano je da je za ugovor mjerodavno pravo koje su izabrale ugovorne strane, ako tim zakonom ili međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno.

Odredbom člana 3. ZRSZ propisano je da se njegove odredbe ne primjenjuju ne statusne, porodične i imovinske odnosno druge materijalnopravne odnose s međunarodnim elementom, koji su regulisani drugim saveznim zakonom ili međunarodnim ugovorima.

Bosna i Hercegovina i Austrija su države ugovornice Konvencije Ujedinjenih nacija o međunarodnoj prodaji robe iz 1980. godine⁵ (dalje: Bečka konvencija), koja se

⁴ „Sl. list SFRJ“, br. 43/82 i 72/82 i „Sl. list R BiH“ 2/92,13/94

⁵ „Sl. list SFRJ“, Međunarodni ugovori br. 10/84

primjenjuje na ugovore o prodaji robe sklopljene između strana koje imaju svoja sjedišta na teritorijama različitih država ugovornica (član 1.)

Prema odredbi člana 4. Bečke konvencije, istom je regulisano sklapanje ugovora o prodaji, te prava i obaveze prodavca i kupca koje proistječu iz takvog ugovora. Pitanja koja se tiču materije uređene ovom Konvencijom, a nisu izričito riješena u njoj, rješavat će se prema općim načelima na kojima se ona temelji ili, bez tih načela, prema pravu mjerodavnom na osnovu pravila međunarodnog privatnog prava (član 7.).

Navedeno u konkretnom slučaju znači da bi se predmetni spor, ako parnične stranke nisu ugovorile mjerodavno pravo, trebao rješavati primjenom relevantnih odredaba Bečke konvencije, a ukoliko se sporna pitanja odnose na materiju koja istom nisu izričito riješena, po mjerodavnom pravu iz člana 20. ZRSZ, što bi u konkretnom slučaju bilo pravo Austrije, kao pravo mjesta gdje se u vrijeme prijema ponude nalazilo sjedište prodavca. Naime, tek nakon što se odredi koje je materijalno pravo mjerodavno u ovom slučaju, sud će moći pravilno raspraviti i utvrditi sporne činjenice u vezi sa izvršenim uračunavanjem ispunjenja odnosno izmirenjem predmetnog duga.

Imajući u vidu navedeno, ovaj sud je primjenom odredbe člana 250. stav 2. ZPP odlučio da usvoji reviziju, ukine pobijanu presudu i predmet vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje za dio tužbenog zahtjeva u iznosu od 81.975,85 KM, kako bi taj sud prvo ustanovio da li su parnične stranke sporazumno izabrale mjerodavno pravo za slučaj spora iz predmetnog ugovora, i da li je to pravo Bosne i Hercegovine. Ukoliko nisu, spor će riješiti primjenom odgovarajućih odredaba Bečke konvencije, odnosno prava države Austrije, kao mjerodavnog materijalnog prava.

U slučaju da sud na gore opisani način utvrdi da je za rješavanje ovog spora mjerodavna odredba člana 312. ZOO, drugostepeni sud mora omogućiti tužitelju da dokazuje koje je potraživanje namirio spornim uplatama tuženog, jer se u protivnom smatra da je tuženi izmirio onu obavezu za koju on smatra da je plaćena. U tom slučaju bi zato bilo potrebno i da drugostepeni sud odluči o žalbenim razlozima koji se odnose na pravilnost odluke kojom je prvostepeni sud, zbog pogrešne ocjene da to sporno pitanje nije od odlučnog značaja, odbio prijedlog tužitelja za dopunu vještačenja sa ciljem dokazivanja sporne činjenice da su potraživanja tužitelja, koja tuženi nije evidentirao u svojim poslovnim knjigama, postojala u vrijeme kada je tužitelj ista namirio spornim uplatama.

Nakon što predmet raspravi na gore izloženi način, drugostepeni sud će ponovno odlučiti o osnovanosti podnesene žalbe, odnosno donijeti zakonitu i pravilnu odluku o tužbenom zahtjevu, kao i o troškovima cijelog postupka, uključujući i troškove nastale povodom revizije (član 397. stav 3. ZPP).

Predsjednik vijeća
Amra Hadžimustafić, s.r.